

5. TOPSHIRIQ

1. Kambag'allar yomon bo'lgani uchun kambaǵal, boylar yaxshi bo'lgani uchun boy emas. Ularni bir-biridan farq qiladigan narsa - fikrlashlari bo'ladi.
2. B. Shefer kitoboda yozganidek, boy meros olgan oylalarning 70 foizi ikki avloddan keyin boyligini yo'qotishining sababi, ular ota-onasidan qolgan pulni qanday saqlash kerakligini bilmasligida. Pulni saqlash uni toplashdan ko'ra qiyinroq.
3. Boshlashdan oldin maqsadimizga erishishga yordam beradigan bilim olishimiz kerak.

4. Oldin o'ylab keyin ishlash kerak, biz esa ko'pincha shuning teskarisini qilamiz. Qo'limiz bilan ishlab, boshimiz bilan pul sanamay, boshimiz bilan ishlab, qo'limiz bilan pul sanashimiz kerak bo'ladi.

5. Birinchi farq: Kambaǵal odamlar etishmovchilikni o'ylashadi yani harajatlarni. Boy odamlar esa to'kinlikni o'ylashadi. Ularning hayoli biznesni kenggaytirishda, daromadni ko'pattirishda, yangi istiqbolli fikrlarni topishda bo'ladi.

6. Ikkinci farq: Boylar bilmagani uchun boy, kambaǵallar bilgani uchun kambaǵal. Kambaǵal odam "Men buni bilaman" deb o'ylaydi, boy odam esa "Agar shu narsa menga yordam bersa, demak shuni qilishim kerak" deb o'ylaydi.

7. Bilish - tushunish degani emas. Bilish bitta narsa, tushunish esa umuman boshqa narsa. Agar ahvolimiz bilimimizga mos bo'lmasa biladigan narsamizning hammasini ham tushunmagan bo'lamiz.

8. Uchinchi farq: Kambag'al odamlar olomonga o'xshab fikr qiladi. Boshqalarga qarab ish ko'radi. Boy odamlar esa alohida odamdek fikr qilishadi.

9. Faqat o'zini o'yladigan odamlar bilan ishlamaslik kerak. Ular umumiy muvaffaqiyatni faqat o'ziniki deydi, faqat o'zini o'ylaydi, ayniqsa pul masalasida shunday. Ko'rpani faqat o'zining ustiga tortadi.

10. To'rtinchi farq: Kambag'al odamlar qo'rqb
fikr qilishadi ekan. Ular bor narsalarini yoqotib
qo'yishdan qo'rqishadi, puldan qo'rqishadi.
Boy odamlar muhabbat tomonidan qarab fikr
qiladi. Muhabbat odam qo'rquvini yenga
oladi. Agar muhabbati uchun jasur bo'lishi
kerak bo'lsa, jasur bo'lishdi.

11. Beshinchi farq: Agar kambaǵal odamga
imkoniyatni gapirsangiz u darrov to'siq
borligini aytadi. Agar boy odamga to'siqni
gapirsangiz, u to'siq orqasidagi imkoniyatni
ko'radi.

12. Hayotda to'siqlar har doim bo'ladi, biz
ulardan o'tishimiz kerak, chunki
muvaqqiyatga erishish haqi - to'siqlardan
o'tish bilan to'lanadi. Faqat imkoniyatni
o'ylasak albatta imkoniyat topamiz.

13. Oltinchi farq: Kambag'al odamlar ochko'zlik va moyillik tomonidan qarab fikr qilishadi. Ular tez muvaffaqiyatga erishishni, tez natija bo'lishini xohlashadi. Boy odamlar esa barqarorlik tomondan qarab fikr qilishadi. Ular tez muvaffaqiyatga erishish - hali muvaffaqiyat emasligini bilishadi.

14. Tez keladigan daromadga qiziqish kerak emas. Kam bo'lsa ham doim daromad berib turadigan kichkina buloqlarni tuzish kerak.

15. Ettinchi farq: Kambag'al odamlar "qora kunga" pul olib qoyish kerak deb fikr qilishadi. Lekin agar "qora kunga" pul olib qo'yadigan bo'ilsak "qora kun" albatta keladi. Boy odamalar esa "kutib, imkonim bo'lganda ishlatish uchun pul olib qo'yish kerak", deb oylashadi.

16. Orzuyingizga olib borishiga umid qilib pul yig'ishimiz kerak bo'ladi. Pul yig'gandan keyin, kutishni bilishimiz kerak, shunda bir kunmas bir kun imkoniyat albatta keladi. Birinchi kapital qancha ko'p bo'lsa imkoniyat ham shuncha ko'p bo'ladi.

17. Kambag'al odamalar pul mendan alohida deb fikr qilishar ekan. Ular pulim bo'lmasa ham yaxshi, tog'ri odamman, boylar esa aldashadi, o'g'rilik, qalloblik qilishadi, halolmas, hammasiga pul aybdor deyishadi. Boy odamlar esa pul hayotimning bir qismi deb fikr qilishadi. Ular pul orqali yaxshi yashab, yaxshilik qilib, muvaffaqiyatga erisha olaman deyishadi.

18. Kambag'al odamlar kimnidir ayblab fikr qilishadi. Davlat aybdor, krejis aybdor, ota-

onasi aybdor, sheriklar aybdor deb hammani va hamma narsani aybdor qilib, mingta bahona va kamchilik topadi. Boy odamalar tajriybasi, bilimi, uquvi yoqligi tomonidan fikr qilishadi.

19. Kambag'al odamlar odam bilan uning xatosi bitta narsa deb o'ylashadi. Boy odamlar esa hamma odam adashashadi, chunki biz odammiz, xato qilmagan odamning tajriybasi bo'lmaydi deyishadi.

20. Kamabag'al odamlar keyinga qoldirishadi. Ular hamma ishlarni keyinga surishadi. Boy odamalr esa "hozir" deb fikr qilishadi. Ular agar shu muammoni bugun hal qilmasam, ertaga yana qiyinlashadi, indinga undan ham qiyin bo'ladi deb fikr qilishadi.

21. Kambag'al odamlar ko'pincha tekin xizmat, arzon mol izlaydi. Boy odamlar esa hamma narsa pul turadi deb fikr qilishadi. Tekin narsa - keraksiz narsa. Tekin maslahat - foyda bermaydigan maslahat.

22. Boy odamlar uchun pul faqat vosita, ahmoqlar uchun esa - maqsad. Biz maqsadni pul qilib qoymasligimiz kerak. Pulni maqsatimizga erishishga yordam beradigan vazifadek qarashimiz kerak bo'ladi.

23. Eng arzon to'lov - pul bilan to'lash, eng oson yo'qotish - pulni yoqotish, sababi, pul topiladigan narsa. Oilani, sog'likni, vijdonni, yillab umrni ketkazgandan ko'ra pulni ketkazgan yaxshi. Pulning o'rnnini har doim to'ldirsa bo'ladi.

24. Nima qilsam pul shunday kelib turadi deb o'ylamasligimiz kerak. Shunday qilgan odam o'ziga qalloblarni tortadi. Osmondan tushadigan boylikni o'ylashimiz kerak emas.

25. Kambag'al odamlar hamma muammo puldan bo'ladi deb o'ylashadi. Boy odamalar esa pulning o'zi hech narsa qilolmaydi, pulni yaxshilikka ham, yomonlikka ham ishlatsa bo'ladi. Hayotdagi muammolarning ko'pi pul kamligidan bo'ladi deyishadi.

26. Sen egalik qiladigan pul - erkinliging; sen orqasidan quvadigan pul esa - qulliling. Yani pulga ega bo'lganimizda moliyaviy erkin bo'lamiz, hayotda har bir jabhada erkin hisoblana olamiz. Lekin pulning orqasidan quvish befoyda.

27. Kambag'al odamlar "tog"ri yashab boy bo'lmaysan" deyishadi. Boy odamlar esa "to'g'ri bo'l sang boy bo'lasan, tog'ri bolmasang, yo'q", deyishadi. Esingizdan chiqmasin, daromadni faqat to'g'ri, adolatli yol bilan ko'paytirish mumkin.

28. Kambag'al odamlar "o'zim" yoki "meniki" deb o'ylashadi. Pulga kelganda kambag'al odam faqat o'zini o'ylaydi, har bitta tiyinning hisobini qiladi. Boy odamlar esa adolat va tenglik tomondan qarab fikr qilishadi. Kimdir yutushi, kimdir yutqazishi kerak deb o'ylamaydi.

29. Kambag'al odamalr faqat o'zlariga ishonishadi, nima qilish kerakligini o'ylashganda o'zlarining imkoniyatlariga

qarashadi. O'zlarining muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini o'ylab ko'rishadi. Boy odamlar esa agar o'qish kerak bo'lsa, o'qitadigan ustoz topadi. Aloqa kerakmi? Tanishalarni eslaydi, kerak bo'ladigan odamlar bilan munosabat ornatadi.

30. Kambag'al odamlar "boy bo'lgandan keyin hayriya bilan shug'ullanaman", deyishadi. Ular yordam bergim keladi, lekin hozir o'zimda ham pul yo'q, o'zim ehtiyojmandman, deyishadi. Boy odamalar esa shu sirni tushunishgan. Ular agar boy bo'lishni hohlasang hozir hayriya bilan shug'ullanish kerakligini bilashadi va shunga amal qilishadi.

31. Kambag'al odamlar agar pulim ortib qolsa, olib qo'yaman deb o'ylashadi. Bazilari esa kelajakka pul olib qo'yish kerkaligini hayollariga ham keltirishmaydi. Boy odamlar

esa agar boshida olib qo'ymasam, oxirida umuman olib qo'yolmayman, deb o'ylashadi.

32. Kambag'al odamlar yolg'izlik tomondan o'ylashadi va o'zim qilaman deyishadi. Boshqa odam mendek qilolmaydi, deb o'ylashadi. Boy odamlar faqat ko'pchilikni aqli imkoniyat berishi mumkinligini tushinishadi. Shuning uchun o'zlarining kelishib ishlaydigan komandalarini tuzishga harakat qilishadi.

33. Kambagal odamlar "o'zimniki" yoki "o'zimga yaqin" yani Vatanida, iloji boricha uyiga yaqinroq joyda, hech bo'maganda esa o'zining tumanida tadbirkorlik qilishni xohlashadi, uzoqroqqa borishni ishtashmaydi. Boy odamlar esa "Pulning millati bo'lmaydi, muvaffaqiyatning Vatani yo'q, baxtning chegarasi yo'q, qayerda pul topishning ahamiyati yo'q", deyishadi.

34. Kambag'al odamlar "daromadni odamning o'zi topadi" deb o'ylashadi. Ko'pincha ular ertalabdan kechgacha ishlashadi va agar ko'proq pul topishni xohlasam ko'proq ishlashim kerak, deb o'ylashasdi. Boy odamlar daromad puldan kelishini tushinib olishgan. Eng yaxshi ishchi ham pul ekanini bilishadi.

35. Kambag'al odamlar vaqt bilan pulni bir-biridan ajratib qo'yishadi. Ular vaqtning qadrini bilishmaydi, vaqt pul berishini tushunishmaydi. Boy odamlar esa vaqt bilan bitta narsa deb o'ylashadi. Ular qancha pul topishing qancha vaqt sarflashingga bog'liq deb o'ylashadi.

36. Keyingi farq, kambag'al odamlar pul yig'sam boy bo'laman, boy bo'lish uchun pul to'plash kerak xolos deb o'ylashadi. Lekin narxlar oshadi, pulning qadri tushadi, inflyatsiya yig'qan pulingizni yeb qo'yadi. Boy odamlar esa pulni ko'paytirib boy bo'lish osonroq deb fikrlashadi. Ular kerakli pulni yig'qanidan keyin esa uni bir necha marta ko'paytirishadi.

37. Kambag'al odamlar "tadbirkorlik qilish uchun pul kerak", deb o'ylashadi. Shunday o'ylagani uchun ko'pchilik odamalrda o'z biznesi bo'lmaydi. Boy odamlar "Biznes qilish uchun asosiysi pul emas. Muvaffaqiyatning 15 foizi pulga bog'liq. Asosiysi imkoniyatdan foydalanish kerak", deyishadi.

38. "Pulim bo'lmasa ham o'zim yaxshi odamman", deyishadi kambag'al odamlar.

Ular odam pul yo'qligidan faxrlanishi kerakdek gapiradi. Boy odamlar esa "boylit ko'proq yaxshilik qilishga imkon beradi", deb o'ylashadi.

39. Kambag'al odamlar faqat og'ir, ko'p mehnat qilib pul tipish mumkin, deb o'ylashadi. Ular aslida jismoniy mehnatga o'rganib qolishgan, ko'proq ishlashsa yaxshiroq yashashlariga ishonishadi. Boy odamalr esa "Boy bo'lish uchun o'ylash kerak!", deb fikr qilishadi. Ular odam ko'p ishlagani uchun emas, odam yaratish tomonidan o'ylagani uchun puli ko'p bo'ladi. Pul odam aqlining quvvati ishlaganida ko'payadi.

40. Kambag'al odamlar raqobat tomonidan qarab fikr qilishadi. O'zlarining ishini ochishga qo'rqiб, raqobatchilar ko'p deb o'ylashadi. Boy

odamlar esa boshqaga o'xshamaslik tomindan fikr qilishadi. Ular o'zlarining ishini boshqalardan yaxshiroq qilishga urinishadi.

41. Kambag'al odamlar pulini yo'qotib qo'yish tomonidan qarab o'ylashadi. Ular yo'qotganini ko'p gapishtadi, noliyverishadi. Boy odamalr esa pulni ko'paytirish tomonidan qarab o'ylashadi. Shunga o'xshagan narsani sezsangiz, yo'qotgan narsangizni esingizdan chiqaring. Tashvish qilishni to'xtating shunda yutasiz.

42. Kambag'al odamalar tejash kerak deb fikr qilishadi. Oxirida xarajat emas chiqim ko'payib ketadi. Ular pullarini passivga sarflashadi. Boy esa buning umuman teskarisini qilishadi. Ular xarajatlarni tog'ri ishlatishadi. Aktiv olishadi, yaniy pullari foyda keltiradigan narsalarga safr qilishadi, faqat

chiqim keltiradigan narsalardan o'zlarini saqlashadi.

43. Keyinga farqi, kambag'al odamlar "iloji boricha pul bilan to'lamaslik kerak yoki kamroq to'lash kerak", tayyor bo'lishadi, nimanidir toqqiz tiyinga arzon olish uchun bozorma-bozor, do'konma-do'kon yurib pullarini tejashga harakat qilishadi. Boylar esa "pul bilan to'lash arzon tushadi", deyishadi. Ular do'stlikni, oilani, hurmatni, odamgarchilikni, vaqtni yo'qotgannan ko'ra pulni yoqotgan yaxshi deyishadi.

44. Kambag'al odamlar ko'proq pul topish uchun bir nechta joyga ishga kirish kerak, deb o'ylashadi. Boy odamlar esa " ishlaydigan vaqtni ko'paytirmsadan daromadni ko'paytirish yo'lini topish kerak, deb fikr qilishadi. Ular qanaqa yol tutsa ko'proq pul

bo'lishi haqida o'ylashadi.

45. Boylikning asosiy dastagi bo'lgan vaqtлari bilan pullarini sotishadi kambag'al odamlar. Agar ishga vaqtini sotadi, оrniga oylik oladi. Boy odamlar boshqacha ish tutishadi. Ular tshkilotlariga xodimlarni olib vaqt bilan pulni sotib olishadi.

46. Omadsiz odamlarning 98% aniq bir maqsadsiz yashashganligi sabab omadli bo'lolmas ekan. Ularning hayotda yengilish va hech narsaga erisholmaganing bitta sababi shu bo'ladi. Kelajagini reja qilmaydigan odamlarning kelajagini boshqalar belgilashadi. Agar qanday yashashimizni o'zimiz reja qilmasak, demak qanday yashashimizni boshqalar reja qiladi.

47. Atrofimizga yaxshi, intiluvchan, hayotdan hursand bo'ladigan ko'ngli ochiq odamlarni yig'ishimiz, shunday odamlar ichida yurishimiz kerak. Shu narsa qarorlarimizga, dunyo qarashlarimizga, odatlarimizga tasir qiladi. Shu odamlar qanday yashashsa yaqin besh yilda biz ham shunday yashaydigan bo'lamiz.

48. Muvaffaqiyatga faqat intizom orqali borish mumkin. Intizomi kuchli, muvaffaqoyatli odamlar faqat "kerak yoki kerakmas" deb fikr qilishadi. Agar shu narsa kerak bo'lsa, istaysanmi, istamaysanmi, borginda, shu ishni qil. Agar orzuungga yetish uchun shu narsa zarur bo'lsa, agar maqsadingga erishishga shu narsa kerak bo'lsa, unda senga yoqishi yoki yoqmasligining farqi yoq, shu ishni qil. Boy odamlar ham shunday oylashadi.

49. Muvaffaqiyatga borayotgandagi ko'p uchraydigan tosiqlardan bittasi qatiyatsizlik bo'ladi. Qatiyatsiz bo'lgani uchun odamlar omadsiz bo'lib qoladi. Qatiyatsizlik, ikkilanish, sustkashlik bitta narsaning har xil nomi. Agar shu kamchiliklarni, engolsangiz albatta muvaffaqiyatga erishasiz.

50. Butun kuchni bitta ishga bermasligimiz ham maqsadga etishga halaqit beradi. Har ishga uringan odam oxiri bitta ishni ham uddasidan chiqa olmaydi. Biz o'zimizga yoqqan bitta ishni tanlab, chalg'imasdan butun kuchimizni shu ishga berishimiz kerak. Odam bitta ishda hech kim bilan almashtirib bo'lmaydigan, hech kimga o'xshamaydigan, profissional bo'lgani yaxshi.

51. Bilim olishga etiborsiz bo'lmaslik kerak. Hamma narsani bilaman deydigan odam o'sishdan, rivojlanishdan to'qtab qoladi. Bunday odamlar kamdan-kam hayotda muvaffaqiyatga erishishadi. Hamma narsani biladigan odam bolmaydi. Bilaman deydigan odamlarning kelajagi bo'lmas ekan. Alisher Navoi aytganidek: "Bilmaslik ayb emas, bilishga harakat qilmaslik ayb".

52. Muvaffaqiyatsizlikning ko'p uchraydigan sabablaridan bittasi - pul sarflash odati hisoblanar ekan. Pul olib qoyishni odat qilish, daromad bilan harajatni boshqarishni o'rganish kerak. Moliyaviy bilimlarni o'rganishimiz, vaqt topib pul boshqarishni o'rgatadigan, moliyaviy bilimni o'stiradigan kurslarga, treninglarga, seminarlarga borish kerak bolarkan. Chunki, hohlaymizmi yoki yoqmi, pul ishlatishimizga to'g'ri keladi.

53. Boshimizdagи fikrni yaxshi va kerakli tomonga o'zgartirishimiz kerak. Agar fikrimizni kambag'allikka tog'rilab qoysak, u qayerda bo'lsa ham faqat kambag'allik haqidagi fikrni yig'adi. Agar fikrimizni boylikka, omadga, muvaffaqiyatga to'g'rilab qo'ysak fikrimiz faqat yaqshi tarafga o'zgaradi. Agar fikr emotsiya bilan bog'lansa, song unga ishonch qo'shilsa, fikr ko'rinish oladi, yani haqiqat bo'ladi. Fikr yaxshi yoki yomon bo'lishidan qatiy nazar shunday bo'ladi.

Tayloragan: Anvar Utepbergenov
+998996827636